

## 5.1.1. Český jazyk a literatura

### Charakteristika vyučovacího předmětu – 1. stupeň

#### *Obsahové, časové a organizační vymezení*

Vyučovací předmět Český jazyk je vyučován jako samostatný předmět v 1. - 2. ročníku 9 hodin týdně, ve 3. – 5. ročníku 8 hodin týdně.

Vzdělávání v předmětu Český jazyk:

- směřuje k postupnému zvládnutí základních jazykových jevů pro dorozumívání v ústní i písemné podobě
- k osvojování a rozvíjení čtenářských schopností
- vede k využívání různých zdrojů informací – př. slovníky, encyklopedie, katalogy pro rozšiřování znalostí a dovedností potřebných pro další vývoj

Vyučovací předmět český jazyk je úzce spjat s ostatními vyučovacími předměty. V předmětu se realizují tématické okruhy průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova.

#### **Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvíjení klíčových kompetencí žáků**

##### *Kompetence k učení*

- učitel vede žáky ke stálému zdokonalování čtení
- učitel vytváří podmínky pro získávání dalších informací potřebných k práci
- žák si postupně osvojuje vzdělávací cíle v pravopisu
- žák se aktivně zapojuje do vyučovacího procesu

##### *Kompetence k řešení problémů*

- žáci navrhnou různá řešení problémů, dokončují úkoly a zdůvodňují své závěry
- žáci si vzájemně radí a pomáhají
- žák se učí hodnotit svou práci podle zadaných kritérií

##### *Kompetence komunikativní*

- žáci postupně zdokonalují své vyjadřování a kulturu projevu
- žáci dokáží prezentovat své myšlenky a názory

##### *Kompetence sociální a personální*

- žáci spolupracují ve skupinách při řešení problémů
- žáci se učí vzájemnému respektu a vhodné komunikaci mezi nimi
- žáci respektují pokyny pedagogů

##### *Kompetence občanské*

- žáci využívají literatury naučné i vědecké k vytváření postoje k přírodě, k životnímu prostředí
- žáci se snaží zvládnout komunikaci i ve vyhraněných situacích
- pro žáky s postižením jsou k dispozici vhodně přizpůsobené pracovní materiály

##### *Kompetence pracovní*

- žák si organizuje a plánuje učení
- žák plní zadané úkoly podle stanovených kritérií (kvalita, postup, termín)

## Vzdělávací obsah

ROČNÍK	VÝSTUPY – ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
1.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje písmena tiskací a psací, malá a velká</li> <li>- písmena a hlásky správně čte, vyslovuje a píše</li> <li>- skládá slabiky a slova</li> <li>- čte slabiky a slova</li> <li>- tvoří jednoduché věty</li> <li>- hlasitě čte jednoduché věty</li> <li>- rozumí přečtené větě, dokáže ji opakovat</li> <li>- sedí správně při psaní</li> <li>- píše psací písmena</li> <li>- přepisuje tiskací písmo do psané podoby</li> <li>- píše diktát jednotlivých slov a vět</li> <li>- dramatizuje jednoduchý text</li> <li>- vypráví pohádky a příběhy podle obrázkové osnovy</li> <li>- naučí se z paměti básničku</li> <li>- dokáže báseň recitovat</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Písmena a hlásky</li> <li>- Čtení</li> <li>- Psaní</li> <li>- Vyjadřovací schopnosti</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>VDO</b> - výchova k demokratickému myšlení v rámci třídního kolektivu, výchova k samostatnosti, k sebekritice a odpovědnosti.</li> <li>- <b>EGS</b> - Evropa a svět nás zajímá - rozvoj jazykových dovedností</li> <li>- <b>EV</b> - lidské aktivity a problémy životního prostředí</li> <li>- <b>MDV</b> - interpretace vztahu mediálních sdělení a reality, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</li> <li>- <b>M</b></li> <li>- <b>OSV</b> - komunikace, kooperace a kompetice</li> <li>- <b>Vv, Pč</b></li> <li>- <b>Prvouka</b></li> <li>- <b>Hv</b></li> </ul>
2.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- podle svých schopností čte s porozuměním jednoduché texty nahlas i potichu</li> <li>- dbá na správnou výslovnost a intonaci</li> <li>- naslouchá přednesu</li> <li>- rozlišuje poezii a prózu</li> <li>- vypráví přečtený text</li> <li>- rozlišuje a vyjmenovává samohlásky</li> <li>- rozlišuje měkké, tvrdé a obojetné souhlásky</li> <li>- zná gramatiku měkkých a tvrdých souhlásek</li> <li>- dělí slova na slabiky</li> <li>- dělí slovo na konci řádku</li> <li>- rozlišuje zvukovou a psanou podobu slabik dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě</li> <li>- tvoří ze slov smysluplné věty</li> <li>- rozlišuje vlastní jména osob a zvířat</li> <li>- poznává párové souhlásky – podobu na konci slova</li> <li>- poznává konec věty a začátek věty následující</li> <li>- věty začíná velkým písmenem</li> <li>- rozlišuje druhy vět</li> <li>- správně používá interpunkční znaménka na konci vět</li> <li>- řadí věty v textu</li> <li>- rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk</li> <li>- je schopen vyjádřit svůj názor a pocit</li> <li>- naslouchá druhému</li> <li>- zvládá správné tvary písmen, opis a přepis jednoduchých textů</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Čtení</li> <li>- Hlásky a písmena, tvrdé a měkké souhlásky</li> <li>- Slabiky</li> <li>- Slova, vlastní jména osob a zvířat</li> <li>- Věty, druhy vět</li> <li>- Vyjadřovací schopnosti</li> <li>- Psaní</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>MDV</b> - vnímání autora mediálních sdělení, kritické čtení a vnímání sdělení</li> <li>- <b>EGS</b> - Evropa a svět nás zajímají</li> <li>- <b>MV</b> - lidské vztahy</li> <li>- <b>M</b></li> <li>- <b>Prvouka</b></li> <li>- <b>Hv</b></li> <li>- <b>OSV</b> - komunikace, kooperace a kompetice, kreativita</li> </ul>

3.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zdokonaluje se v plynulém a výrazném čtení</li> <li>- orientuje se v textu</li> <li>- využívá četbu jako zdroj poznatků</li> <li>- čte s porozuměním</li> <li>- reprodukuje text</li> <li>- osvojuje si vyjmenovaná slova a jejich pravopis</li> <li>- rozpozná znělé a neznělé souhlásky uvnitř slova</li> <li>- osvojuje si pravopis znělých a neznělých souhlásek</li> <li>- pozná podstatné jméno</li> <li>- rozlišuje názvy obcí a ulic a správně je píše</li> <li>- pozná sloveso</li> <li>- určuje slovní druhy – předložky a spojky</li> <li>- pozná předložky a napíše je s podstatným jménem</li> <li>- uvede příklady slov souznačných a protikladných a použije je ve větě</li> <li>- vyjmenuje abecedu</li> <li>- řadí slova podle abecedy</li> <li>- orientuje se v textu slyšeném i čteném</li> <li>- popisuje předmět</li> <li>- telefonuje</li> <li>- píše adresu, přání, pozdrav na pohlednici</li> <li>- dbá na úpravu v sešitě</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Čtení</li> <li>- Vyjmenovaná slova</li> <li>- Podstatná jména</li> <li>- Slovesa</li> <li>- Slovní druhy</li> <li>- Slova souznačná a protikladná</li> <li>- Abeceda</li> <li>- Vyjadřovací schopnosti</li> <li>- Psaní</li> <li>- Vlastní jména</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>MV</b> - vlastní kulturní zakotvení, lidské vztahy, principy slušného chování, tolerance, empatie</li> <li>- <b>Prvouka</b></li> <li>- <b>M</b></li> <li>- <b>OSV</b> - komunikace, kooperace a kompetice, kreativita</li> <li>- <b>MDV</b> - kritické čtení, vliv médií ve společnosti</li> </ul>
4.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- seznámí se s jazykem jako prostředkem komunikace</li> <li>- rozlišuje větu jednoduchou a souvětí</li> <li>- určuje základní skladební dvojici ve větě jednoduché</li> <li>- seznámí se s pravidlem shody přísudku s podmětem</li> <li>- z vět jednoduchých vytváří souvětí</li> <li>- rozlišuje slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma, opozita, slova citově zabarvená</li> <li>- užívá slova spisovná, výstižná, slova citově zabarvená</li> <li>- rozlišuje slova ohebná a neohebná</li> <li>- rozlišuje předpony a předložky a správně je píše</li> <li>- určuje slovní základ ( předpona, kořen, přípona )</li> <li>- určuje vzory podstatných jmen</li> <li>- skloňuje podstatná jména podle vzorů</li> <li>- píše správně zeměpisné názvy a vlastní jména</li> <li>- pozná zvrtná zájmena, infinitiv</li> <li>- časuje slovesa v čase přítomném, minulém a budoucím</li> <li>- vyhledává v abecedním seznamu</li> <li>- správně píše skupiny bě – bje, pě, vě – vje, mě – mně</li> <li>- popisuje jednoduchou věc</li> <li>- při vypravování a popisu používá slova výstižná, spisovná, citově zabarvená</li> <li>- rozlišuje komunikační prostředí a podle toho volí způsob komunikace</li> <li>- vyjadřuje se přesně v běžných situacích</li> <li>- zvládne jednoduchou grafickou úpravu textu</li> <li>- čte nahlas i potichu</li> <li>- rozumí přiměřeně náročnému textu a reprodukuje ho</li> <li>- odliší podstatné a okrajové informace</li> <li>- vybere si četbu podle svého zájmu a případně udělá zápis do deníku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Mateřský jazyk</li> <li>- Věta a souvětí – stavba věty jednoduché</li> <li>- Podmět a přísudek</li> <li>- Psaní vlastních jmen a slov cizího původu</li> <li>- Slovo a jeho stavba</li> <li>- Předpony a předložky</li> <li>- Stavba slova</li> <li>- Slovní druhy</li> <li>- Podstatná jména + mluvnické kategorie</li> <li>- Pádové otázky</li> <li>- Slovesa + mluvnické kategorie</li> <li>- Abeceda</li> <li>- Skupiny bě, pě, vě, mě</li> <li>- Vyjadřovací schopnosti – vyprávění</li> <li>- Popis předmětu, osoby a pracovního postupu</li> <li>- Inzerát, reklama</li> <li>- Řeč přímá</li> <li>- Orientace v tabulce, grafech</li> <li>- Čtení</li> <li>- Literární výchova</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>MV</b> - etnický původ, rovnocennost všech etnických skupin a kultur, odlišnost lidí a jejich vzájemná rovnost, kulturní diference - poznávání vlastního kulturního zakotvení - lidské vztahy, uplatňování principu slušného chování, tolerance, solidarita, empatie, vztahy mezi kulturami</li> <li>- <b>MDV</b> - kritické čtení a vnímání mediálních sdělení</li> <li>- <b>OSV</b> - komunikace, kooperace a kompetice, kreativita</li> </ul>
5.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- čte přiměřeně rychle a plynule s prvky uměleckého přednesu</li> <li>- rozpozná vybrané umělecké žánry – pohádka, pověst, bajka, dobrodružná četba</li> <li>- rozlišuje pojmy rým, verš, sloka</li> <li>- volně reprodukuje text</li> <li>- vytvoří zkrácený zápis textu</li> <li>- recituje básně přiměřené věku</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Čtení</li> <li>- Vyjadřovací schopnosti</li> <li>- Slovní druhy</li> <li>- Podstatná jména – mluvnické kategorie</li> <li>- Zájmena a číslovky</li> <li>- Slovesa – mluvnické</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>Vv</b> – ilustrace</li> <li>- <b>VDO</b> - občanská společnost a škola</li> <li>- <b>MDV</b> - tvorba mediálního sdělení, práce v realizačním týmu, fungování a vliv médií ve společnosti,</li> </ul>

<ul style="list-style-type: none"> <li>- dramaturgizuje vhodný text</li> <li>- sestaví osnovu k popisu a vyprávění</li> <li>- podle osnovy se jasně a srozumitelně vyjadřuje</li> <li>- vypravuje podle osnovy</li> <li>- zachovává posloupnost děje a hlavní linii příběhu</li> <li>- napíše dopis, pozvánku, oznámení</li> <li>- určuje všechny slovní druhy</li> <li>- určuje rod, číslo pád a vzor podstatných jmen</li> <li>- podstatná jména skloňuje podle vzorů</li> <li>- pozná základní druhy zájmen a číslovek</li> <li>- časuje slovesa ve všech časech oznamovacího způsobu</li> <li>- určuje osobu, číslo a čas</li> <li>- pozná všechny slovesné způsoby</li> <li>- pozná zvrtné sloveso</li> <li>- rozlišuje jednoduché a složené slovesné tvary</li> <li>- osvojí si pojem přičestí minulé</li> <li>- rozpozná přímou řeč a větu uvozovací</li> <li>- užívá přímou řeč ve vypravování</li> <li>- poznává podmět a přísudek</li> <li>- rozlišuje podmět holý, rozvitý, několikanásobný</li> <li>- užívá shodu přísudku s podmětem</li> <li>- správně píše velká písmena v typických příkladech vlastních jmen</li> <li>- rozlišuje ve slově kořen, část předponovou, příponovou a koncovku</li> </ul>	<p>kategorie</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- Přímá řeč</li> <li>- Skladba</li> <li>- Vlastní jména</li> <li>- Slovo</li> </ul>	<p>interpretace vztahu mediálních sdělení a reality</p> <ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>MV</b> - kulturní diferenciacie</li> <li>- lidské vztahy</li> <li>- <b>OSV</b> - komunikace, kooperace a kompetice, hodnoty, postoje, praktická etika, kreativita</li> </ul>
---	---	--

## Charakteristika vyučovacího předmětu – 2. stupeň

### Obsahové, časové a organizační vymezení

Český jazyk a literatura se vyučuje jako samostatný předmět, v šestém a devátém ročníku 5 hodin týdně (z toho 2 hodiny jazykové výchovy, 2 hodiny literární výchovy a 1 hodina komunikační a slohové výchovy); v sedmém a osmém ročníku 4 hodiny týdně (z toho 2 hodiny jazykové výchovy, 1 hodina literární výchovy a 1 hodina komunikační a slohové výchovy). Výuka probíhá v kmenových třídách nebo podle potřeby v učebně s počítači.

Ve své jazykové a slohové části se výuka zaměřuje především na to, aby

- si žáci v žádoucí míře kvality, trvalosti a správnosti osvojili techniku čtení a psaní a prokazovali ji ve škole i mimo školu,
- naučili se souvisle vyjadřovat a dovedli správně a kultivovaně používat mateřský jazyk v běžných situacích,
- získali pro život významné dovednosti, spojené s mnohostrannou komunikací člověka v moderní společnosti (ústní a písemné způsoby vyjadřování ve vztahu k odlišným adresátům, schopnost vyjadřovat vlastní názory, vystupovat před lidmi apod.),
- poznávali bohatost českého jazyka, jeho slovní zásoby a v praxi dovedli používat elementární pravidla stylistiky,
- si osvojili podstatné poznatky ze systému českého jazyka a prakticky ovládli základy českého pravopisu.

V literárně výchovné části směřuje výuka k tomu, aby

- se žáci, přiměřeně svému věku, naučili s porozuměním číst a interpretovat přístupné texty z literatury minulosti i současnosti a postupně si vytvářeli základní čtenářské dovednosti a návyky,
- získali elementární a použitelné literárněvědné poznatky důležité pro pochopení čteného textu, pro jeho rozbor a hodnocení,
- seznámili se s nejdůležitějšími literárními žánry a formami a dovedli rozlišovat hodnotnou literaturu od literatury konzumní a manipulační,

- se na základě četby a dalších činností utvářel jejich čtenářský vkus a trvalý zájem o četbu,
- chápali funkci divadla, filmu, televize a ostatních médií, naučili se orientovat v jejich mnohostranné nabídce z hlediska kvality a významu pro vlastní život.

## **Průřezová témata:**

### ***Osobnostní a sociální výchova***

mluvní cvičení, spisovná a nespisovná výslovnost, pravopis, verbální a neverbální sdělení, poznávání lidí podle příběhů, schopnost zapamatovat si sociální dovednosti, mezilidské vztahy (láska, humor), obraz hrdiny v literatuře, řešení problémů, sebepoznání a sebepojetí, kreativita, formování volných a charakterových rysů (rozvíjení vynalézavosti, nápaditosti, sebekontrola)

### ***Výchova demokratického občana***

demokratické zásady v dílech spisovatelů – protiválečná literatura, protestní písně, obraz občanské společnosti v literatuře, jednání s institucemi, demokratický způsob jednání a rozhodování

### ***Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech***

poznávání života v jiných zemích (deníky, cestopisy), Češi jako Evropané v historii i v současnosti, obraz budoucího lidského vývoje v literatuře.

### ***Multikulturní výchova***

národní obrození, obohacování slovní zásoby přejatými slovy, původ a vývoj češtiny, čeština v rámci slovanských a evropských jazyků, ukázky z romské literatury, princip sociálního smíru a solidarity

### ***Environmentální výchova***

obraz přírody v lidové slovesnosti, lidské aktivity a problémy životního prostředí, příroda a dobrodružství, přírodní lyrika

### ***Mediální výchova***

stavba mediálních sdělení - publicistické útvary, média v každodenním životě (reklama, zpravodajství), práce v realizačním týmu, výběr jazykových prostředků

## **Výchovné a vzdělávací strategie pro rozvoj klíčových kompetencí žáků**

Smyslem a cílem vzdělávání je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti.

### ***Kompetence k učení***

- rozvíjí dovednosti potřebné k osvojování učiva,
- používá osvojené dovednosti z jazykového vzdělávání v jiných oblastech,
- systematicky vede a ukládá informace,
- aplikuje naučená pravidla pravopisu a vzájemně je umí propojovat,
- seznamuje se s mluvnickými a literárními termíny souvisejícími s probíraným učivem

### ***Kompetence k řešení problémů***

- samostatně nalézá pravidla, kterými se řídí probírané mluvnické jevy,
- nachází chyby v textu a zdůvodní správné řešení

### ***Kompetence komunikativní***

- správně formuluje obsah sdělení v rámci probíraných žánrů,
- porozumí probíraným literárním textům,
- rozšiřuje svou slovní zásobu,
- pochopí stavbu větných celků

### ***Kompetence sociální a personální***

- diskutuje v malých skupinách a v rámci celé třídy,
- dokáže v případě potřeby požádat o pomoc

### **Kompetence občanské**

- váží si slovesného dědictví a chápe jeho význam,
- prohlubuje svou potřebu souvislého literárního projevu, recitace, samostatné četby

### **Kompetence pracovní**

- dodržuje hygienická pravidla při čtení a psaní,
- připraví si a udržuje učební prostor

## **Vzdělávací obsah**

### **Jazyková výchova**

<b>ROČNÍK</b>	<b>VÝSTUPY - ŽÁK</b>	<b>UČIVO, POJMY</b>	<b>MEZIPŘEDMĚTOVÉ VZTAHY PRŮŘEZOVÁ TÉMATA</b>
6.	<ul style="list-style-type: none"><li>- pracuje se základními jazykovými příručkami</li><li>- odliší spisovný a nespisovný jazykový projev</li><li>- rozpozná nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov</li><li>- ovládá pravopisné jevy lexikální a morfologické</li><li>- dokáže rozpoznat ohebné slovní druhy</li><li>- uvědomuje si vztah mezi základními větnými členy</li><li>- odliší větu jednoduchou od souvětí</li><li>- píše správně i/y po obojetných souhláskách a zvládá základní příklady syntaktického pravopisu</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- Obecné poučení o jazyce (jazykové příručky)</li><li>- Zvuková stránka jazyka (spisovná a nespisovná výslovnost)</li><li>- Slovní zásoba a tvoření slov (způsoby tvoření slov a obohacování slovní zásoby)</li><li>- Pravopis (lexikální a morfologický)</li><li>- Tvarosloví (ohebné slovní druhy)</li><li>- Skladba (základní větné členy, věta jednoduchá a souvětí)</li><li>- Pravopis (shoda přísudku s podmětem)</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- <b>Informatika</b></li><li>- <b>OSV</b> - rozvoj schopností poznávání, rozvoj schopností poznávání</li><li>- <b>Cizí jazyky</b> – slova přejatá</li></ul>
7.	<ul style="list-style-type: none"><li>- ovládá pravopisné jevy morfologické</li><li>- rozpozná přenesená pojmenování</li><li>- používá samostatně výkladové a jiné slovníky pro určení významu slova</li><li>- rozlišuje větné členy, určí druhy vedlejších vět, ovládá základní pravopisné a syntaktické jevy ve větě jednoduché a v jednoduchém souvětí podřadném</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- Tvarosloví (ohebné slovní druhy, důraz na slovesa, slovesný rod, neohebné slovní druhy)</li><li>- Slovní zásoba (význam slova, slova jednoznačná, mnohoznačná, synonyma)</li><li>- Skladba (stavba věty – základní a rozvíjející větné členy, souvětí podřadné, druhy vedlejších vět)</li></ul>	<ul style="list-style-type: none"><li>- <b>OSV</b> – rozvoj poznávání - průběžně</li><li>- <b>MDV</b> – tvorba mediálního sdělení, výběr výrazových prostředků</li></ul>

8.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- ovládá pravopisné jevy syntaktické ve větě jednoduché a v souvětí</li> <li>- určuje významové poměry mezi členy několikanásobného větného členu a mezi větami v souřadném souvětí</li> <li>- spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova</li> <li>- správně třídí slovní druhy</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Skladba (věta jednoduchá a souvětí podřadné a souřadné)</li> <li>- Slovní zásoba (obohacování, slova přejatá a jejich skloňování)</li> <li>- Tvarosloví (slovesa, slovesný vid)</li> <li>- Obecné poučení o jazyce (skupiny jazyků, rozvrstvení národního jazyka)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>OSV</b> – rozvoj schopností poznávání</li> <li>- <b>MV</b> – multikulturalita, etnický původ</li> <li>- <b>Cizí jazyky</b></li> <li>- <b>Zeměpis</b></li> <li>- <b>Dějepis</b></li> </ul>
9.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládá výstavbu souvislého textu a různé způsoby jeho členění</li> <li>- provádí rozbor věty jednoduché a složitější souvětí podřadného i souřadného</li> <li>- ovládá pravopisné jevy syntaktické v souvětí</li> <li>- rozeznává slovanské a světové jazyky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Skladba (souvětí podřadné a souřadné, pořádek slov ve větě, stavba textu)</li> <li>- Tvarosloví (vlastní jména a názvy)</li> <li>- Slovní zásoba (homonyma, antonyma, odborné názvy)</li> <li>- Obecné poučení o jazyce (původ a základy vývoje češtiny)</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>OSV</b> – rozvoj schopností poznávání - průběžně</li> <li>- <b>MV</b> – etnický původ</li> <li>- <b>Cizí jazyky</b></li> <li>- <b>Dějepis</b></li> <li>- <b>Zeměpis</b></li> </ul>

### Literární výchova

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDEMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších</li> <li>- zvládá dramaturgii jednoduchého textu</li> <li>- vyjádří své pocity z přečteného textu</li> <li>- podle svých schopností volně reprodukuje text, případně tvoří vlastní literární text na dané téma</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Bajky</li> <li>- Pohádky</li> <li>- Lidová slovesnost – balada lidová a umělá</li> <li>- Svět fantazie, sci-fi</li> <li>- Báje</li> <li>- Pověsti</li> <li>- Poezie - lyrika</li> <li>- Příběhy odvahy a dobrodružství</li> <li>- Divadlo a film</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>EGS</b> – kořeny a zdroje evropské civilizace, jsme Evropané</li> <li>- <b>MV</b> – vize budoucnosti, multikulturalita</li> <li>- <b>EV</b> – vztah člověka k prostředí</li> <li>- <b>OSV</b> – mezilidské vztahy</li> </ul>
7.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- jednoduše a výstižně charakterizuje hlavní žánry literatury</li> <li>- formuluje vlastní názory na přečtený text</li> <li>- orientuje se v základních literárních pojmech</li> <li>- výrazně čte nebo přednáší vhodný literární text</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Bajky</li> <li>- Pověsti, báje, kroniky</li> <li>- Báseň (epika, lyrika, balady, romance)</li> <li>- Povídka, novela</li> <li>- Typologie humoru (satira, ironie, anekdota)</li> <li>- Knihy o přírodě a o dětech</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>EV</b> – vztah člověka k prostředí, lidské aktivity a problémy životního prostředí</li> <li>- <b>OSV</b> – rozvoj poznávání</li> <li>- <b>EGS</b> – jsme Evropané</li> <li>- <b>MV</b> – multikulturalita</li> <li>- <b>OSV</b> - psychohygienu</li> </ul>

8.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, divadelního či filmového představení a názory na umělecké dílo</li> <li>- rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty</li> <li>- vyhledává informace v knihovně i v dalších informačních zdrojích</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Obraz hrdiny v literatuře (epos, Bible, drama, román)</li> <li>- Epigram, bajky</li> <li>- Balada, epitař</li> <li>- Divadlo (vývoj dramatu)</li> <li>- Milostná lyrika</li> <li>- Současná poezie</li> <li>- Humor</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>OSV</b> – hodnoty, postoje, etika, poznávání lidí, psychohygiena</li> <li>- <b>EV</b> – vztah k prostředí, naše obec, problémy životního prostředí</li> <li>- <b>MV</b> – lidské vztahy, vývoj v budoucnosti</li> <li>- <b>EGS</b> – objevujeme Evropu a svět</li> <li>- <b>VDO</b> – principy demokracie, občanská společnost, lidská práva</li> </ul>
9.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- orientuje se v základních literárních směrech 20. st.</li> <li>- má přehled o významných představitelích české a světové literatury</li> <li>- rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora</li> <li>- rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele – uvádí základní literární směry a jejich představitele</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Světová a česká literatura 19. a 20. století)</li> <li>- Meziválečná poezie a próza, odraz války v literatuře</li> <li>- Divadelní scény</li> <li>- Literatura 2. pol. 20. století – oficiální, exilová a samizdatová literatura</li> <li>- Současná literatura naše i světová</li> <li>- Poezie</li> <li>- Písňe a písničkáři</li> <li>- Sci-fi, utopie</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>MV</b> – kulturní diference, Češi a národní obrození, poznávání vlastního kulturního zakotvení, princip sociálního smíru a solidarity</li> <li>- <b>EGS</b> – klíčové mezníky evropské historie, co Evropu spojuje a co ji rozděluje</li> <li>- <b>VDO</b> – principy demokracie, úloha občana v demokratické společnosti</li> </ul>

### Komunikační a slohová výchova

ROČNÍK	VÝSTUPY - ŽÁK	UČIVO, POJEM	MEZIPŘEDEMĚTOVÉ VZTAHY, PRŮŘEZOVÁ TÉMATA
6.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- osvojuje si základní normy písemného vyjadřování, zvládá jednoduchou grafickou úpravu textu</li> <li>- využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří stručné poznámky z přečteného textu</li> <li>- odliší a použije přímou a nepřímou řeč</li> <li>- odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru</li> <li>- výstižně vyjadřuje vlastní postoje a pocity</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Zpráva, oznámení</li> <li>- Korespondence</li> <li>- Výpisky, výtah</li> <li>- Vypravování</li> <li>- Popis, charakteristika</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>MDV</b> – informativní, reklamní a zábavní sdělení, kritické čtení, stavba mediálního sdělení</li> <li>- <b>OSV</b> – seberegulace, plánování učení, kreativita, rozvoj schopností poznávání</li> </ul>
7.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- rozlišuje slohové rozvrstvení slovní zásoby, popíše své city, pocity, nálady</li> <li>- dokáže výstižně vyjádřit charakteristické rysy popisované osoby</li> <li>- uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel</li> <li>- formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří výpisky</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Subjektivní popis</li> <li>- Charakteristika (přímá, nepřímá)</li> <li>- Životopis, úřední dopis</li> <li>- Výpisky, výtah</li> <li>- Vypravování</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>OSV</b> - sebezpoznání, sebezpojetí, seberegulace, mezilidské vztahy</li> </ul>



	- samostatně vypravuje vlastní zážitek		
8.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- používá jazykové prostředky pro danou komunikační situaci</li> <li>- rozlišuje pojmy, fakta, názory, hodnocení</li> <li>- rozeznává jazykové i mimojazykové prostředky komunikace</li> <li>- ovládá základy studijního čtení, formuluje hlavní myšlenky textu</li> <li>- argumentuje a obhajuje své názory</li> <li>- orientuje se v hromadných sdělovacích prostředcích</li> <li>- využívá poznatků o jazyce a stylu k vlastnímu tvořivému psaní</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Jednání s institucemi (žádost, objednávka, přihláška, urgence, reklamace, výpověď)</li> <li>- Výklad</li> <li>- Úvaha</li> <li>- Publicistika a zpravodajství</li> <li>- Charakteristika</li> <li>- Líčení</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>VDO</b> – občanská společnost a škola, odpovědnost, angažovanost, občan a společnost</li> <li>- <b>Ov</b></li> <li>- <b>OSV</b> – řešení problémů, kreativita</li> <li>- <b>MDV</b> – mediální sdělení a realita, fungování a vliv médií, případně redakce školního časopisu</li> </ul>
9.	<ul style="list-style-type: none"> <li>- zvládá výstavbu souvislého textu a různé způsoby jeho členění</li> <li>- rozpozná roli mluvčího a posluchače</li> <li>- dodržuje zásady dorozumívání (komunikační normy)</li> <li>- zvládá základní normy písemného vyjadřování a grafickou úpravu textu</li> <li>- vyjádří ústně či písemně své zážitky, názory, nálady, pokouší se o vlastní literární texty</li> <li>- odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, porovnává fakta s dostupnými informačními zdroji</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- Objektivní a subjektivní slohotvorní činitelé</li> <li>- Funkční styly (prostě sdělovací, odborný, publicistický, umělecký) a slohové postupy (informační, vyprávěcí, popisný, výkladový, úvahový)</li> <li>- Diskuse, debata, proslov (sdělovací prostředky)</li> <li>- Média v každodenním životě, publicistické útvary, reklama</li> </ul>	<ul style="list-style-type: none"> <li>- <b>OSV</b> – komunikace, kreativita, asertivní komunikace</li> <li>- <b>VDO</b> – demokratický způsob jednání a rozhodování</li> <li>- <b>MDV</b> – fungování médií, případně práce v realizačním týmu, vnímání autora mediálních sdělení</li> </ul>